

Nr 62.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överflyttande från domänstyrelsens till lantförsvarets förvaltning av visst markområde tillhörande kronoparken Åsen invid Uppsala; given Stockholms slott den 8 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Malmberg:

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 november 1928 har arméförvaltningens fortifikationsdepartement gjort framställning om överflyttande från domänstyrelsens till lantförsvarets förvaltning av visst markområde tillhörande kronoparken Åsen invid Uppsala samt därvid anför i huvudsak följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 1 saml. 49 häft. (Nr 62—63.)

Genom brev den 28 april 1893 hade Kungl. Maj:it medgivit, att två till kronoparken Åsen invid Uppsala hörande markområden, däraf å en vid departementets förevarande skrivelse fogad kartkopia det ena området funnes begränsat av en heldragen blå linje samt betecknat med bokstäverna A, B och C, finge tillsviðare disponeras av Upplands regemente på villkor, bland andra, att områdena fortfarande skulle komma att stå under domänstyrelsens förvaltning och att möjligen ifrågakommande gottgörelse för därigenom förorsakad inskränkning i den akademistaten i Uppsala genom kungl. brev den 19 juni 1863 tillförsäkrade rättighet att å kronoparken beta sina kreatur skulle gäldas av lantförsvarets medel.

I skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement den 5 maj 1923 hade dåvarande chefen för Upplands infanteriregemente, numera Upplands regemente, anhållit, att, enär en del av ifrågavarande med bokstäverna A, B och C betecknade område av kronoparken Åsen befunno sig inom det etablissemangt omgivande staketet, samt då därå vore uppförda ett flertal av regementets byggnader, departementet måtte utverka, att förvaltningen av området överflyttades till lantförsvaret, eller, därest detta icke låte sig göra, att området överlämnades till regementets förvaltning och vård utan annan inskränkning, än att avkastningen av eventuell skogsavverkning därå redovisades till domänstyrelsen.

Med anledning härav hade fortifikationsdepartementet i skrivelse till rektorn vid universitetet i Uppsala den 9 juni 1923 anhållit, att denne efter vederbörandes hörande ville till departementet inkomma med meddelande, huruvida akademistaten i Uppsala kunde hava något att erinra emot, att förberörda villkor om eventuell gottgörelse för inskränkning i betesrätt å kronoparken Åsen såsom betydelselöst, i vad det avsåge det med bokstäverna A, B och C betecknade området, upphörde att gälla för samma område. Till svar härå hade större akademiska konsistoriet i Uppsala i skrivelse den 11 oktober 1924 — under förmälan att den Uppsala universitet enligt arrendekontrakt den 22 februari 1894 tillkommande ersättning, 50 kronor årligen, för nu ifrågavarande betesrätt tillfölle universitetets pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn — anslutit sig till innehållet i ett av konsistoriet från pensionsinrättningen infordrat yttrande i ärendet, vilket yttrande återfunnes i ett vid skrivelsen fogat utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde den 17 september 1924 med delägarna i pensionsinrättningen, och varav framginge, att vid ärendets behandling pensionsinrättningen gjort det uttalande, att den, under förutsättning av att, om det ifrågavarande området framdeles bleve för arméförvaltningen obehövt, dess avkastning därefter ånyo, såsom hittills skett, tillfölle pensionsinrättningen, icke velat göra någon invändning mot den föreliggande framställningen.

I härefter infordrade yttranden den 3 april 1928 och den 2 maj samma år hade dels nuvarande chefen för Upplands regemente förklarad, att de till grund för framställningen liggande förhållandena fortfarande vore rådande, dels ock chefen för östra arméfördelningen tillstyrkt samma framställning.

Sedan fortifikationsdepartementet i skrivelse till domänstyrelsen den 12 maj 1928 anhållit om yttrande i ärendet, hade styrelsen med skrivelse till departementet den 20 november 1928 överlämnat av jägmästaren i Enköpings revir och t. f. överjägmästaren vid Stockholm-Gävle distrikt samt Uppsala stads drätselkammare och magistraten i Uppsala respektive den 30 juni 1928, den 8 oktober 1928 och den 14 november 1928 avgivna yttranden, varav inhämtades i huvudsak följande.

Jägmästaren tillstyrkte framställningen på villkor, att den s. k. Geijersdalen och området norr därom — å förberörda kartkopia begränsad av en

bruten blyertslinje — undantoges för att bibehållas under domänstyrelsens vård och förvaltning, enär den sålunda avgränsade delen vore en för befolkningen i Uppsala omtyckt promenadplats, samt enär dalgången inrymde genomfartsväg från Uppsala till andra delar av kronoparken.

Överjägmästaren föresloge för sin del, att området norr om en å nyssberörda karta inlagd röd linje borde fortfarande stå under domänstyrelsens förvaltning, då det av jägmästaren för dalens skyddande tillmätta området vore alltför snävt tilltaget och området icke, på sätt sålunda föreslagits, kunde lämpligen begränsas. Vidare borde enligt överjägmästarens åsikt allt röjande och byggande å dalens södra kant upphöra.

Drätselkammaren i Uppsala hade förklarat sig icke hava något att erinra emot att södra delen av ifrågavarande med A, B och C å omförmälda kartkopia angivna markområde för framtiden komme att disponeras av regementet. Däremot ville drätselkammaren för sin del bestämt reservera sig emot, att regementet erhöle ökad befogenhet beträffande områdets norra del, innefattande den s. k. Geijersdalen, då denna sedan lång tid tillbaka vore en för stadens innevånare synnerligen omtyckt promenadplats, medan dess upplåtande för militärt ändamål icke kunde påkallas av något mera trängande behov. Enligt drätselkammarens förmälan krävde behörig hänsyn till Uppsala stads intressen oundgängligen dalens bibehållande såsom park under domänstyrelsens förvaltning, varvid gränslinjen borde bestämmas i enlighet med vad överjägmästaren föreslagit. Å en på drätselkammarens föranstaltande upprättad kartskiss vore den av drätselkammaren föreslagna streckningen av gränslinjen utmärkt med röd färg.

Magistraten i Uppsala ansåge i likhet med drätselkammaren, att från det av regementschefen föreslagna området i varje fall borde undantagas det område, som vore beläget norr om den röda linjen å sistnämnda kartskiss.

Domänstyrelsen hade för sin del förklarat, att styrelsen icke hade något att erinra mot överförande tillsvi vidare till lantförsvarets förvaltning av det å förstberörda kartkopia med bokstäverna A, B och C betecknade området av kronoparken Åsen med undantag av områdets norra del, den s. k. Geijersdalen intill en å kartan med röd färg betecknad linje.

Under tillstyrkande av förevarande framställning med den av domänstyrelsen föreslagna inskränkningen hemställde fortifikationsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att ett å förut omförmälda kopia av »Karta över nordöstra delen av Upplands infanteriregementes övningsfält» med bokstäverna A, B och C betecknat markområde med undantag av dess norra del intill en å samma karta med röd färg angiven begränsningslinje måtte från och med ingången av budgetåret 1929/1930 överflyttas från domänstyrelsens till lantförsvarets förvaltning.

Såsom fortifikationsdepartementet anförde, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 28 april 1893, att, bland annat, ifrågavarande, å den handlingarna i ärendet bifogade kartkopian med bokstäverna A, B och C betecknade markområde av kronoparken Åsen finge tillsvi vidare begagnas av Upplands regemente. Området skulle dock enligt bestämmelserna i nämnda brev fortfarande stå under domänstyrelsens förvaltning, och fällning av skog eller jordarbeten för upprödjande av tomtplatser och vägars anläggning m. m. dylikt finge icke företagas utan medgivande av nämnda styrelse och med iakttagande av de föreskrifter beträffande sättet för arbetenas utförande, som av densamma meddelades.

Departements-
chefen.

Enligt vad handlingarna i ärendet utvisa, är södra delen av ifrågavarande markområde delvis beläget inom det Upplands regementets kasernetablissemang omgivande staketet, varjämte åtskilliga av regementets byggnader äro belägna å nämnda del av området. Under sådana förhållanden synas fullgoda skäl tala för att denna del av området även ställes under militär myndighets förvaltning. Däremot torde det ur militär synpunkt icke förefinnas någon anledning till en dylik överflyttning av förvaltningen av den norra delen av berörda område. Såsom av fortifikationsdepartementet föreslagits, synes gränsen i norr för den mark, som skulle överflyttas till lantförsvarets förvaltning, lämpligen böra dragas något söder om den s. k. Geijersdalen, på sätt å förut omförmälda kartkopia angivits medelst en röd begränsningslinje. Härigenom komme de militära myndigheterna att erhålla förvaltningsrätten över det område, som kan anses vara av någon egentlig betydelse för Upplands regementets vidkommande, samtidigt som det från Uppsala stads sida framförda önskemålet om Geijersdalens bibehållande såsom park under domänstyrelsens förvaltning skulle tillgodoses.

Den ifrågasatta överflyttningen torde i enlighet med fortifikationsdepartementets förslag böra ske från och med ingången av budgetåret 1929/1930.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ett å förenämnda kopia av »Karta över nordöstra delen av Upplands infanteriregementes övningsfält» med bokstäverna A—B—C betecknat markområde tillhörande kronoparken Åsen invid Uppsala må, till den del det samma är beläget söder om en å samma karta med röd färg angiven begränsningslinje, från och med den 1 juli 1929 överflyttas från domänstyrelsens till lantförsvarets förvaltning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Alf Ewerlöf.